

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félre 6 frt., negyedévre 3 frt.

Előfizetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendőek.

Helyben előfizethető: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben. Egyes szám ára 5 kr. o. é.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordai utca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, 1-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételének: Helyben: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haenstein és Vogler (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.

Nyitlér sora 20 kr.

Előfizetési felhívás

„KOL. KÖZLÖNY“ 1873-iki évfolyamára.

N. t. olvasóink kívánatainak eleget teendő, lapunkat már 1872. szeptember 1. óta egész nagy iven adjuk ki mindennap. Szereztünk jeles munkatársakat az ország fővárosában, itt Kolozsvárt és a vidéken s így napról napra érdekesebbé igyekszünk tenni lapunk valamenynyi rovatait: főczikkeinket avatott tollú íróktól kapjuk, s a napi kérdéseket azonnal tárgyaljuk; gondoskodunk szép távozókról (már az év elején megkezdjük jeles tollú t. belmunkatársunk Komáromi Ferencz Bánffy Dénes című valóban érdekes történelmi korrajzát), eredeti táviratokról; ezután is legbővebb újdonsági rovatot adunk és semmi érdekes bel- és külügy nem kerül el figyelmünket. Tapasztaljuk az olvasó közönség pártolásának fokozatos gyarapodását; s így csak arra kérjük t. előfizetőinket, méltóztatassanak megrendeléseiket lehető gyorsan megtenni.

Előfizetési díj: egész évre 12 ft. o. é.
félre 6 „ „
három hóra 3 „ „

A „KOLOZSV. KÖZLÖNY“
szerkesztősége.

Pest, dec. 8.

z. A miniszterválság szerencsésen véget ért, s Lónyay a Deákörben úgy mutatta be magát, mint a párt egyik közharcosát.

Desavouálta ezzel azon különféle híreket, melyek őt a frondeurök élére állították, s midőn kijelenté, hogy lesznek neki külön nézetei is különösen a pénzügyi kérdések körül, a párt zajos éljenzéssel jutalmazta meg a lelépett miniszterelnök ösztönzését.

Mondanunk sem kell, hogy Lónyay e nyilatkozata azon differentiák constatalására vonatkozott, melyek a bank és kölcsön ügyében közte és Kerkapoly közt felmerültek, s a kik a konferentián jelen voltak, észrevenni vélték, hogy Kerkapoly Lónyay e kijelentésénél ugyancsak összehuzta szemöldeit, a mi neki tadvalevőleg szörnyen jól áll.

Volt azonban e nyilatkozatnak egy más praktikus haszna is. Ama vitéz sereg, mely Lónyay visszaléptét a párt nagy többségének nézetével ellenkező javaslat pártolása által akar egész komolyan megboszulni, Lónyay tapintatos fellépése által megfosztva látta magát azon támasztól, mely fellépésének jelentőséget kölcsönözött volna, s így az egész terv dugába dőlt.

Nagy része lehet azonban e terv feladásában ama körülménynek is, hogy e néhány ember nem akarta magát először is egy csufos vereséggel kitenni, s így egy csapással lehetlenné tenni magát a jövőre nézve.

Különbön azon elégtétel, melyet Lónyaynak a Deákörben a párt s annak vezére adott ékes szavakban, hihetőleg, nagy részben enyhítő is volt a sajtó sebekre, mely elégtétel megnyerése után Lónyay hihetőleg meg is bánta beszéde végén tett azon nyilatkozatát, mi a jelenlévőkre roszt benyomást is gyakorolt, hogy most már „nem áll utjában senkinek.“

Ez alkalommal mutatta be magát az új miniszterium is, mely ezen este meglehetősen kényelmetlenül érezhette magát. Az értekezlet ugyanis egy aláírási iv alapján hivatott össze, s mondanunk sem kell, hogy az aláírók legnagyobb része azokból állott, kik közelebbi viszonyban levén a volt kormányelnökkel, személye iránt első sorban rokonszenvüket kívánták kifejezni, s második sorban elégtételt kívántak szerezni a párt kebelében a lelépett kormányelnöknek. Természetes tehát, hogy a többség nem nagy sympathiával fogadott volna ez alkalommal az új kormány részéről, annak jövő eljárására vonatkozólag bármiféle programot, s azért Szilávy nagyon tapintatosan, a helyzetet első pillanatra felismerőleg cselekedett, midőn a miniszteriumot egyszerűen bemutatván, tartózkodott minden program-szerű előadástól, igen helyesen azt mondván: „legyen e nap gr. Lónyay Menyhért napja;“ mi által egyrészt a miniszterium nevében is elismerését fejezte ki, a párt által Lónyaynak hozott hódolat iránt, másrészt nem zavaró fel a helyzetnek már-már nyugalomnak indult kényes hullámzásait.

Nem akarjuk ez alkalommal érintetlenül hagyni a legújabb versiót, mely Lónyay bukásának okára vonatkozik.

Adomaszzerű e versió, de a tréfás külszín alatt komoly való rejlik és sikerült voltával szemben talán nem is szükséges mondanunk, kitől származik.

„Mit gondolsz mi ásta meg Lónyaynak a sirját?“

„Urambátyám azt bizonyára legjobban fogja tudni!“

„Te még alig gondoltál rá. Nem más, minthogy nagyon is belső viszonyban állott a közvéleményt csinálók azon szerencsétlen részével, mely tintás körmeivel előre kikaparja akaratlanul is a sirt, melybe pártfogoltját buzgóságának ügyetlensége folytán belefeküdni kényszeríti.“

Ki ne emlékeznék vissza e szavaknál azon eseményekre, melyek a jelen országgyűlés kezdetén a Ghyeczy és Lónyay közt folyt levél-váltásból eredtek, s melyeknek buzgó és az egész historiát előre kifecsegett közvetítője és tolmácsa a „Reform“ egyik munkatársa volt?

Tagadhatlan, hogy a válság előkészítésére, vagy legalább azon hangulat előkészítésére, mely e válságot több megteremtette, döntő befolyással volt azon fiasco, mely a magyar miniszterelnököt Ghyeczy visszautasító levelének közlése folytán érte. s e tekintetben nagyon jellemzőnek nevezhető az idézett versió.

Ezt közbevetőleg elmondván, a mi az új miniszterium állását illeti, az egyike a legnehezebbeknek; s o k a t v á r t ő l e a párt, sokat az ország, s e várakozásnak egész mérvben meg kell felelnie, ha nem akar átmeneti miniszteriumnak tekintetni.

A torna-vivoda nagy gyűlése.

(Vége.)

Tárgyalás alá kerültek a választmányi indítványok.

a) a hátrálék részvényrészlet befizetése tárgyában.

Elnök: Pál S. Eredetileg csak 37,000 ft. volt előirányozva, ez ugyan elég lett volna az épület felépítésére s a torna vívószerek megszerzésére; de építés közben felmerült a bekerítés, az udvar befásításának, eleven gyepével ellátásának, planirozásának kérdése; szükségessé vált a torna csarnok

bepadoztatása, a fedélzet csak 1 sor deszkára van rakva s erre jött a bádóg; szükségessé vált még egy sor deszkának s közben mohának a rakása. A légszuszvilitágás bevezetése is elkerülhetlen volt; így az előirányzott 37000 ft. nem volt elég; eleinte csak 330 100 ftos részvény kibocsátása határozottat el, hanem később eszám 400-ra emeltetett; a még hiányzó 20 ft. is fizetessék be, ha több jó be mint a mennyi szükségeltetik, az év végén a megmaradó összeg ki fog sorsoltatni. A 20 ft. befizetése január és február havaiban kívántatik; a ki ez összeget febr. 10-ig befizeti, az már jan. 1-től kapja a kamatokat. A kamatok fizetése kitélik a jövedelemből. Ki febr. 10-ig be nem fizeti az csak jul. 1-től kapja a kamatokat. — Pénztárnok erre föllejt, hogy a kamatok fizetését így kell rendezni, a kezelés könnyebbégeért; itt csak a 20 ft-ról van szó, az után számítandó a kamat; szelvényes részvények lesznek ezek.

Szabó Samu erre felvilágosítást és magyarázatot kér és felhozza, hogy más részvénytársaságoknál, mielőtt ily fontos ügyben határoznának, megkíváncsi, mikép a részvények bizonyos mennyisége képviselve legyen. A 20 ft-ból csak 10 % -ot kíván befizetelni a 7000 forint többlet kiadás fedezésére s ez utóbbit ha lehet a mellékjövödelmekből várandó 400 ft-ból stb. kívánja fedeztetni.

Erre Pál Sándor és a pénztárnok Korbuly ur megjegyzi, hogy a 10 % -nyi részlet befizetéséből begyűlt összeg nem lenne elegendő a többlet kiadás fedezésére s a kezelést is nehezítené a részvényeknek két izbeni kiállítás, a részvényesek maguk is bizonyosan jobban fogják szeretni, ha részvényeikkel rendbe lesznek. A részvények kamat szelvényekkel lesznek ellátva s adás-vevés tárgyát képezhetik.

Pál Sándor erre felteszi a kérdést. A gyűlés a vál. indítványát a 20 % befizetése tárgyában elfogadja.

Elnök fölemlíti, hogy Kolozsvár városa csak az először kibocsátatni tervelt 33000 forintnak biztosította kamatait, illő tehát, hogy a város megkeressék, mikép a hátralevő 7000 forint kamatairól is vállalon kezességet. Ezzel a város mitsem kockáztat; csak morális támaszt nyújt akkor midőn biztosítja a részvényeket. Ugy is pénz készlet marad fenn, mert az összes kiadások nem fognak többet kitenni, 37—38000 forintnál, s így már az első évben sorsolás alá jőne ez a maradék.

A közgyűlés a város megkeresését illetőleg az indítványt elfogadja. Erre a költségvetés olvasatát fel még egyszer.

Pál S. megjegyzi, hogy az csak úgy hozzávetőleg van adva, miután az első évben mindjárt nem lehetett mindent úgy apróra kiszámítani.

Dr. Szóts indítványozza, hogy a titkár számára kinek vállain nyugodott május óta az egyleti teendők összes terhe s ki feladatának buzgón és hiven megfelelt tiszteletdíj bizonyos összeg p. 200 ft szavaztassék meg.

Dörgő is a 200 ft tiszteletdíj mellett van, miután a titkár volt u. sz. az egylet mindenese, ő fáradozott mindenben.

Sárkány pártolja az indítványt és egy elismeréssel egybekötött tiszteletdíj megszavazását indítványozza, a mely a válaszmány ajánlatára az év végén lesz meghatározandó.

Korbuly egyleti pénztárnok a multa, idei december végéig ohajtáná a díjt megszabtatni, a titkár annyit tett, fáradozott, lótot futott — még inkassált is! — hogy ezt méltán megérdemli. Ezért a teljesített munkájáért 200 ftot kér megszavaztatni.

Sárkány indítványozza, hogy tétessék át ez ügy a válaszmányhoz, hadd bírálja az meg a titkár eddigi működését.

Szász D. úgy látja, hogy a titkár működése a gyűlés előtt áll a vál. jelentésben. A 200 ft tiszteletdíj megszavazza, jövedőre pedig utasítatni kéri a válaszmányt, hogy a titk. számára fizetést szabjon meg.

Pál Sándor elnök felteszi a kérdést s a gyűlés kimondja, hogy a titkárnak eddigi fáradozásai elismerésül 200 ft. szavaztatik meg.

Sárkány Ferencz ki már előbbi felszólalása alkalmával fenntartotta magának, hogy a költségvetés egyik már előfordult pontjához utóbb hozzá szólhassan. A bevételek rovatában, nyomond, első

helyen áll, e tétel: a 3 főtanodától a tornászati tanításáért 1000 és egy néhány frt. várható. Mint-hogy három főtanodáról van szó, bele kell hogy érte legyen az ev. ref. főtanoda is; ő mint e főtanoda igazgató tanára arról mit sem tud, hogy nevezett főtanoda magát eddig bármely összeg fizetésére kötelezte volna, ő az ily tárgy szerződés létezéséről nem bir tudomással. Ez okból a költségvetést roszt fogalmazottnak találja s e pont kijavítását kéri.

Pál Sándor a r. katolikusok részéről állítatja, hogy itt az érintett összeg biztosítva van.

Szász Domokos helyreigazítja Sárkány F.-ot; tudatja vele, hogy igen is az ev. ref. tanoda megbízottja érintkezésbe tette magát ez ügyben a torna egyleti választmánnyal s azon bizonyos összeg egy évre biztosítva van. Utána szót emel:

Jancsó Lajos ev. ref. tanodai tanvezető (ide iktatjuk czimüket, mert többen a tanár urak közül úgy beszéltek, mint ha saját szűkebb-körü konklavejokban lettek volna, az uralgó éles ellentétek ily nyílt helyen is mutatkoznának) s megemlíti, hogy igen is ő volt megbízva az ev. ref. tanoda részéről s az összegben megállapodás is történt. Ő a tornaegylet érdekében ohajtáná, ha minden főtanodával szerződés köttenék, melylyel azok nem csak egy évre, de több évre is köteleznék magukat évente bizonyos összeg fizetésére.

Szász Domokos nem hiszi, hogy a tanodák erre kötelezhetnék magukat, mert ez a tanulók létszámától függ, s meglehet még az is, hogy egyik másik intézet kebelében fog egy tomatanodát felállítani. Hanem hiszi, hogy a tanodák évről évre a tanuló ifjúság száma szerint fogják magukat egy bizonyos meghatározott összeg lefizetésére obligálni.

Nagy Lajos kijelenti, hogy az unit. collegium szerződött a tornavivoda egylettel s ez állítása ellen, bár még két unitárius tanár vala jelen — senki sem tiltakozott.

Ámde Szabó Sámuel kikel (s mint reporter hiszi joggal) Szász Domokos ellen. Szerinte a tornavivodának fizetendő állag meghatározása a ref. isk. tanárai körébe tartozik, és nem e közgyűlés vitatárgya; helyre utasítja Szász Domokost, ki a tényleket elferdítette, mert az ott hozott határozat másként szól; továbbá szemére veti, hogy hatalmaskodási vágyát itt is kimutatta.

E sajnos intermezzok után a

Kontrolbizottságba kijelöli az elnök — (hozzá téve, hogy a város egyik fő-alapítója az intézetnek, mert az épületre a helyet ő adta, a kamatokat is ő biztosította, tehát illő, hogy a tanács kebeléből is választassék valaki mind a számonkérő mind a leltári bizottságba): Medgyesi Tivadar alpolgármestert, Benczédi, Molnár Sándor és Mayer Ferencz urakat, — a 3 tagu leltározó bizottságba pedig: Magyar Mihály, Adler Antal, Simén Domokos és Sárkány Ferencz urakat.

Pesti levél.

(Decz. 8-án.)

(A történelmi társulat szakulése.)

Ha a fővárosról akarunk beszélni, tárgy van elég.

A magyar tudományos akadémia, a Kisfaludy társaság, a történelmi- vagy a természet-tudományi társulat üléseinek bármelyike, érdemes a felemlítésre.

A történelmi társulatról szólunk, mely decz. hó 5-én tartá ülését.

Ipolyi Arnold elnöklete alatt a jegyzőkönyv felolvasatván, Thali Kálmán, ki a társulat titkára áttért a folyó ügyekre. Különös érdekek birt herczeg Odescalchi Arthur buzgó és fáradszatos alapítót jelentése, ki nem rég Horvátországban utazván a Draskovics-féle családi levéltár átvizsgálta. A levéltár, mely igen elhagyatott állapotban van, Horvátországban, Kőrösmegey Mikás városában létezik. A herczeg talált itt 19 árpádkori, — 615 a vegyes házából származott királyok alatti korból való és 1000 oly okmányt, melyeknek keletkezési ideje az 1525-ik évet túlhaladja. Sok érdekest tartalmaznak ezen okmányok. Gróf Draskovics Iván a család jelenlegi feje, azon nemes ajánlatot téve, hogy ha a történelmi társulat egy tagot rendelke-

zésére bocsát, örömmel átadja a levéltárt bővebb tudományos érdekű kutatások útjára; s e tag — a társulat elhatározása után, — Nagy Imre leendő családjának pedig jegyzőkönyvíleg köszönetet fog szavaztatni, ki buzgó eljárása mellett még két Draskovicsot a társulat tagjaivá nyert meg.

Walter Imre Derekegyháziáról igen érdekes adatokat küld be báró Károlyi Sándor történeti működéséről, mi köszönettel fogadtatik.

Bunyitcsi Vincze, sztr. jobbi plébános átvizsgálván a Sennyey család esőrgői levéltárát, erről jelentést ad a társulatnak, melyből Thaly K. egyes érdekesebb részleteket felolvass.

Íljabb Balogh István 130 darab okmányt, s azok jegyzékét küldi be, melyek a Balogh családra vonatkoznak. Az okmányok átvizsgálás végett kiadattak.

Hőke Lajos több község pecsétjét küldi a társulatnak, mivel a folyó ügyek tárgyalása befejeztetve, a szepesi kirándulási bizottságok jelentései következtek.

Nagy Imre jelentést tesz a markusfalvi Mária-össz- család levéltárában tett kutatásokról.

Szabó Károly kitűnő tudósunknak, a kézmárki bizottság kutatásáról írt értekezését, Thaly Kálmán olvassa fel.

Értekező szerint a kézmárki levéltár két részből áll: 1200 okmányt, 44 csomagba helyezve, foglal magában. Ez okmányok, jobbára a városra és környékére fekvő falvakra vonatkoznak. Különösen sokat tartalmaznak ez okmányok. Kézmárk muljáról, annyira, hogy ezek nyomán a város történetét meg lehet írni. A podolini kolostorban 4000 drb. könyv van, majd mind lengyel nyelven írva, — hungarica egy sincs. A kézmárki ev. főgymnasium könyvtárában 1200 drb. nyomtatvány van, melyek közt sok unicum fordul elő. A mérei könyvtárban legtöbb a vallási mű.

Végül Thaly Kálmán Szepesmegyében tett kutatásairól ad tudósítást. Átkutatta a gr. Csáky és báró Palocsay család levéltárát, s mint megjegyzi, a szepesmegyei levéltár minden megye levéltárai között a legrendezettebb.

Ezzel az ülés véget érte.

Karvázy József.

Az állami számvevőszék előterjesztése az 1872. évi zárszámadást illetőleg.

Az állami számvevőszék három vastag kötetben nyújtotta be a képviselőháznak előterjesztését az 1871. évi zárszámadást illetőleg, s ez előterjesztésből érdekesnek tartjuk egyelőre az összehasonlítást közölni az előirányzatnak és költségvetési hitelnek a tényleges bevétellel és kiadással az 1871. évről.

Rendes kiadások:

A királyi udvartartás költségei az 1871. évi előirányzat szerint 3 650,000 forint tényleges kiadás 3.649,679 frt 1 kr. az előirányzattal szemben a tényleges eredmény 320 frt 99 krral kevesebb. A kabineti iroda költségei az 1871. évi előirányzat szerint 60.829 frt, tényleges kiadás 60,743 frt 84 kr, s így az előirányzatnál kevesebb költött el 84 frt. 16 krral. A közösgyi kiadás Magyarországára eső része az előirányzat szerint 23,713 792 forint, tényleges kiadás 22.812.949

TÁRCSA.

Dembinski tábornok emlékiratai Első értekezletek Kossuth-tal.

Következő napon — január 21-én — Kossuth ebédre hívott, nála Mészáros és Vetter tábornokokat, több más személyeket úgy Kossuthné asszonyt találtam. A társalgás ebédelés közben önként értetődő főleg a háború körül forgott, többek között az aradi vár fontossága jó ideig a beszélgetés főtárgyát képezte és Kossuth sokat panaszkodott amaz akadályokról, miket ezen a császáriak által oly makacsul védett erősség a magyaroknak a bántó operatív elérése gátolt. Minthogy már az azelőtti napon sokat említette előttem e nehézségeket és akadályokat, s minthogy továbbá azon működési tért, melyet számomra itt kirendelni tervezték, gyanításem nem volt s attól tartottam, hogy talán azon feladatot fogják elem tűzni, mikép Aradot ostromoljam, tréfás modorban hangosan a következőket mondom: „Nagyon sajnálom, hogy katonai tanulmányaimat a bécsi méretek akademiában az 1809-ik évben még az előtt félbeszakítottam, mielőtt amaz osztályokat végezhettem, melyekben az erősségek bevételeinek művészetét tanították.”

Vetter tábornok erre szemrehányólag a következőket jegyezte meg: „Egy tábornoknak mindent kell tudnia”, mire a következőleg válaszoltam: „Ugy hiszem, mikép már Lengyelországban bebizonyítottam, hogy a háború folytatás mesterségéhez értek; de az ostromlás tényleges részéhez nem értek.”

Ezzel a társalgás fonala Aradot illetőleg megszakadt.

frt 65 1/2 kr, s így az előirányzatnál kevesebb adatott ki 900,842 frt 34 1/2 krral. Az államadóssági évi járuléka az előirányzat szerint 31.543,200 frt tényleges kiadás 30,021,403 frt. 45 kr, s így az előirányzatnál kevesebb adatott ki 1.521,796 frt. 55 krral. Az államadóssági évi törlesztési járuléka az előirányzatszerint 1.180,000 frt tényleges kiadás 1 161,131 frt 36 1/2 kr, s így az előirányzatnál kevesebb adatott ki 18.868 frt 63 1/2 krral. Az 1849 évtől 1867-ig tetteleg főnállott központi kormány közvegeinek nyugdíjai az előirányzat szerint 280,000 frt, 371,313 frt 69 kr, s így az előirányzatnál több adatott ki 91,313 frt 69 krral.

A nyugdíjak az előirányzat szerint 2 millió 455.466 frt, tényleges kiadás 2,406,738 frt 20 kr. s így az előirányzatnál kevesebb adatott ki 48.727 frt 80 krral.

A főrendiház és képviselőház szükségletei az előirányzat szerint 800,000 forint, tényleges kiadás 1,289,347 frt 4 kr, s így az előirányzatnál több adatott ki 489,347 frt 3 krral.

Horvát-Szlavonország beligazgatási szükséglete az előirányzat szerint 2.200,000 frt, tényleges kiadás 2.147,411 frt 42 1/2 kr, s így az előirányzatnál kevesebb adatott ki, 52,588 frt 57 1/2 krral.

Fiume szükséglete az előirányzat szerint 81,230 frt, tényleges kiadás 43,069 frt 67 kr, s így az előirányzatnál kevesebb adatott ki 38,160 frt 33 krral.

Állami számvevőszék kiadása az előirányzat szerint 158,000 ft, tényleges kiadás 155.318 frt 88 1/2 kr, s így az előirányzatnál kevesebb adatott ki 2681 frt 11 1/2 krral.

Miniszterelnökség. Előirányzat 328,680 frt, tényleges kiadás 324,264 frt 69 kr, tehát kevesebb adatott ki 4415 frt 31 krral.

Ő Felsége személye körüli miniszterium. Előirányzat 70,314 frt, tényleges kiadás 66,165 frt 27 1/2 kr, tehát kevesebb adatott ki 4148 frt 72 1/2 krral.

Belügyminiszterium. Előirányzott 10 007,814 frt, tényleges kiadás 9 850 528 frt 60 1/2 kr. Az előirányzatnál az egyes címeknél több adatott ki 61,785 frt 86 1/2 krral, s kevesebb az egyes címeknél 219,071 frt 26 krral.

Pénzügyminiszterium. Előirányza 47 millió 630,999 frt, tényleges kiadás 46.242,444 frt 62 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 1,914,733 forint 35 krajczárral, s kevesebb az egyes címeknél 3.363,287 forint 73 krajczárral.

Közeledési miniszterium. Előirányzat 5 mil. 108,790 frt, tényleges kiadás 4.647,743 frt 2 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 22,625 frt. 36 1/2 krral, s kevesebb az egyes címeknél 483,672 frt 34 1/2 krral.

Kereskedelmi miniszterium. Előirányzat 9 mil. 188,170 frt tényleges kiadás 9 592,889 forint 3 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 709,030 frt 72 krral, s kevesebb az egyes címeknél 304,311 frt 69 krral.

Közeledési miniszterium. Előirányzat 2 millió 863,987 frt, tényleges kiadás 2 499,968 frt 74 1/2 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 41,790 frt 85 krral, s kevesebb az egyes címeknél 405,808 frt 10 1/2 krral.

Igazságügyi miniszterium. Előirányzat 3 millió 519,970 ft, tényleges kiadás 3.198,656 frt

Midőn a kenyérbeszerzés elébe gördülő több nehézségek megbeszélésére került a sor, azt a tanácsot adtam a hadügyminiszternek, hogy kötszéről gondoskodjak és hogy azt oly módon állítsa elé, a mint az Oroszországban divik, hol ezen surrogatumot majdnem minden paraszt házánál sütik. E helyeken a már kész kenyér sütő kemencéből kivételük, a megégett részleteket késselemet-szik, a megmaradt részt kockákba vágják egy félig hűlt kemencébe dugják és újból megsütik. Látszólag alárendelt részlet volt az, mit ily módon beszélgetés közben érinték, de annak fontosságát s tanácsom nem követésének hátrányait később csapataim élén igen sokszor éreztem.

Ebéd közben Mészáros úgy mint Vetter sajnálattal említék, hogy mennyire megbízhatatlan több törzstisztnak magatartása az ellenséggel szemben. Azt a tanácsot adtam ez uraknak, hogy hozzába ugyanazon büntetési módot, melyet nálunk Lengyelországban az 1831-iki háború alkalmával jó eredménnyel alkalmaztak, ugyanis azon tisztet, ki az ellenséggel szemközt gyávanak mutatja magát, helyezték rögtön a hadügyminiszter rendelkezése alá. „Majd bizony”, szolt erre nevetve Vetter tábornok, „látszik, mikép ön nem tudja, hogy mily elemekből áll a magyar tisztikar; ha ez eljárási módot alkalmazásba akarnók venni, akkor Debreczenben pár nap alatt csak egy nyűzsőgné a sok törzstiszti.”

Még azon este megküldék kineveztetésem magyar altábornaggyá, rangomat 1831-től számítva. E kinevezés mellé mellékelve volt 1500 forint magyar bankjegyen, úgy Kossuth írásbeli felszólítása, hogy ne várakozzam addig, míg tábornoki egyenruhámat készen van, hanem haladéktalanul utazzam Török-Szt.-Miklósról Perczel tábornok-

74 1/2 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 21,756 frt 42 krral, s kevesebb az egyes címeknél 343,079 frt 67 1/2 krral.

Honvédelmi miniszterium. Előirányzat 5 millió 550,720 frt, tényleges kiadás 4.486,211 frt 4 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 2662 frt 25 krral, s kevesebb az egyes címeknél 1.067,171 frt 31 krral.

Horvát-szlavon-dalmát miniszterium. Előirányzat 45,500 frt, tényleges kiadás 45,181 frt 16 1/2 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 630 frt 44 krral s kevesebb az egyes címeknél 949 frt 27 1/2 krral.

A rendes kiadások összege. Előirányzat 150 millió 437,461 frt, tényleges kiadás 145.073,161 frt 15 1/2 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 3.415,686 frt 8 krral, s kevesebb az egyes címeknél 8.779,985 frt 92 1/2 krral.

Rendkívüli kiadás.

A közösgyi kiadásokból Magyarországra eső részlet az előirányzat szerint 7.646,202 frt, tényleges kiadás 7.646,201 ft 70 kr, s így az előirányzatnál kevesebb adatott ki 30 krral.

Miniszterelnökség. Előirányzat 50,000 frt, tényleges kiadás 34,986 frt 45 kr, s így az előirányzatnál kevesebb adatott ki 15,013 frt 55 krral.

Belügyminiszterium. Előirányzat 953,204 ft, tényleges kiadás 841,000 frt 53 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 295 frt 73 krral, s kevesebb 112,500 ft 20 krral.

Pénzügyminiszterium. Előirányzat 10 millió 746,037 ft, tényleges kiadás 6.748,838 frt 89 1/2 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 399,184 frt 92 1/2 krral, s kevesebb 4.396,383 frt 3 krral.

(Vége köv.)

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, dec. 10-én.

— **Figyelmeztetés. T. polgártársainkkal sietünk tudatni, hogy lapunk november 1-e óta legutányosabb árban vesz fel bármily alakban hirdetések; s ha kívántatik, a fogalmazásról is gondoskodik a „Kolozsvári Közlöny” kiadó-hivatala.**

— **Dr. Kanitz Ágoston** egyetemi tanár tegnap d. u. szép szamu rendes és vendég hallgató jelenlétében tartotta első előadását a „növénybonczan”-ból. Bevezető beszédében a magyar fiatalságot egyenlő színvonalra helyezte külföldiekkel a tudományos készségeket illetőleg; helytelennek állítja azon általában lábra kapott véleményt, mintha a magyar fiatalság sokkal készségesebbül és kevesebb tudomány és ügyszeretettel kezdene az egyetemi pályán tanulmányaihoz, mint ezt a külföldi fiatalság teszi. A tanár ur előadása végeztével lelkesen megéljenzetett.

— **Tüzoltóink** közelebből tartott gyűlésökben a bál-rendező bizottságot megválasztották; elnök lett: Br. Bánffy Kálmán; bizottmányi tagok: Kalmár Dezső, segédített: Vaszi Zsigmond és Barabás Károly, szakaszvezetők: Andrássowsky Frigyes, szertárnok: Régeni György, Dalchau Samu, Csiki József és Mayer Sándor.

hoz, mivel ott Ottinger Szolnoknál levő csapatainak megtámadása tervezetik.

(A czeplédi csata január 25-én. A hadtestparancsnokság átvétele Perczeltől.)

A következő reggelen tehát Kleinheitz őrnagy kíséretében postaszekérre ültem, Karozagon, Kis-Ujszálláson keresztül Török-Szt.-Miklós felé utaztam. Szathmáry százados Debreczenben maradt, mert e napon betegnek jelentette magát. Lovamat második hadsegédem s honfitársam Jor-dan Zsigmondnál hagytam, kit egyuttal néhány háta ló vásárlásával megbízván, erre neki a szükséges pénzösszeget át is adtam.

Mily roszak a magyar országutak telben, azt bajos leírni, e fölött alkonyatok még erősen havazni is kezdett. A lovak alig voltak képesek előre haladni. Borzasztó szél futt a pusztán. Kis-Ujszálláson túl a szegény állatok már nem tudtak menni s kényszerítve voltam néhány órát nyugtatni, s így csak 23-án érkeztem Szolnokra.

Perczel már a megelőző napon megtámadta Ottinger tábornokot, és Abonyig viaszszorította. A Szolnok ellen intézett támadás csak félig sikerült, mivel az ellenség megkerítésére kiküldött csapat a sűrű köd miatt eltévedt.

Perczel tábornok előzőkeny udvariassággal fogadott, s azt javasla, hogy az ellenséget, mely már Abonyt elhagyta és Czepléd felé elvonult, támadjuk meg. Tervét helyeslém, egyszersmind azt kívántam, hogy az ellenséget verjük ki Czeplédből, de tovább ne üzzük, hanem a magyar csapatok megint vonuljanak vissza Czeplédre; mert tanácsosnak véltem Pest környékét kissé fellármázni, mert ez megeshetik a császáriakat Görgey to-

— **Dalkörünk** utolsó dal- és táncsetétye ez évben ismét a legszebb sikerrel kecsgetet. A derék s rövid idő alatt aunyira felkarolt dalegy-let valóban kitűnő szorgalmat fejt ki, és méltán megérdemli az elismerést és pártfogást. A karácson másodnapján tartandó estélyre nagyban készülnek, mintha csak ezzel akarnák megkoronázni eddigi siker-dus működéseket.

— **Komáromy Ferencz, t. belunkatársunk „Bánffy Dénes”** című szép korrajzából még e hó folytán közlünk mutatványtárczákat.

— **Ki mer, az nyer!** Borza István új lottó üzletében e jelszót alkalmazta. Csapó Sándor áruát ajánlva a „szép, jó és olcsó”-t hangoztatja.

— **A torna-vivoda** egyetel által 1872. decz. 7-én rendezett táncvizsgálatom jóvedelméhez br. Jósika Lajosné 6 excja 46 frt. Fogarassy Mihály erdélyi püspök 10 frt. Biasini Domokos 10 frt. Hajós János 4 frt. Kabos Dániel 3 frt. Molnár György 3 frt. Weltin Szilárd 3 frt. Dulier Ernő 3 frt. Bányai Vitális 3 frt. Hosszu Teofil 2 frt. Csoriku Miklós 2 frt. Nedorozsák János urak 1 frt felül-fizetéssel járultak, ezeken kívül Kovács Károly kereskedő ur a füzértánczhoz érdemjeleket, s Bányai L. Károly 120 darab levél borítékot ingyen adott, mely szives adományokért a balrendező bizottság forró köszönetét nyilvánítja. Móricz István, egyeteli titkár.

— **A kolozsvári** művelt ifjuság körében rég érezték szükségét egy oly kör létesítésének, hol bizonyos nyelvek gyakorlása által azok teljes elsajátítása eszközölthetnének. — Jelenleg Kolozsvárt lakó Kövy Béla nyugalmazott honvéd százados — ki az oxfordi egyetemen is nyelvtanárskodott — egy ily társalgási kör megalakítására meglelt nyerve. Ez estélyek a nemzeti szálloda egyik nagy termében fognak tartatni, hol is három külön asztalnál a német, francia és angol társalgás, kizárólagosan fog gyakoroltatni. A társalgási esélyek naponként 8 órától 1/2 10-ig fognak tartatni. Ki e társalgási kör tagja kíván lenni ehó 15-g beirathatja magát D emjén László könyvkereskedésében, a „M. Polgár” kiadó hivatalánál, Indaly Gyula egyetemi hallgatónál, valamint Rosenberger Albert, Moldován Gergely, Hory Béla uraknál, úgy szüitén Kövy Béla honvéd százados urnál, lakása nemzeti szaloda 3. szám. Havi részvény 2 frt. Ez estélyen hölgyek is vehetnek részt. (Beküldetelt.)

— **Stajerországból** és Karinthiából a Mura és Dráva aggasztó áradását jelentik, Friaulban pedig folytonos eső miatt már árviz veszély van, az Isonzo Farrónál áttörte partigátjait.

— **A tanügy állása** a német birodalomban. A német birodalomban 60,000 népiskola létezik, melyekben 6 millió tanuló nyer oktatást, miből következik, hogy minden 1000 lakóra k b. 150 tanuló esik. E viszony Braunschweig, Oldenburg, Sászország és Thüringiában még sokkal kedvezőbb, mert ezen tartományokban minden 1000 lakóra 175 tanuló jut, míg Meklenburgban csak 125 tanuló esik ugyanannyi lakóra. Az egész birodalomban van 330 gymnasium, 214 progymnasium, 4 reálgymnasium és 483 reál- és felsőbb képezde, a mely a közintézeteket 177,400 tanuló látogatja. — Egyetem van 20, összesen 1624 tanító és 15,600 hallgatóval. Műegyetem létezik 10, összesen 360 tanító és 4500 hallgatóval.

vábki üldözésében feltartja, s ez a magyar hadak könnybbségére szolgálhat; azonban Pestet egyenesen megtámadni, s a császáriakat ráéknézve olyannyira hasznos tétlenségükből kiverni nem tartottam czélyszerűnek.

Perczel tábornok tervemet helyesnek találta, s ennek folytán Hertelendy ezredes 24-én 10,000 emberrel Abonyba küldetett, hová a főhadiszállás hátsólovait is előre küldtük. Ez intézkedésekről még az nap a magyar kormányt is tudósítottuk.

25-ére virradólag postakoosin Abonyba mentünk. Itt lovainkat egy nemes udvarnál találtuk. A birtokosnő valódi magyar vendégszeretettel reggelivel kínált meg, mit én ily fárasztó utazás után természetesen örömmel akartam elfogadni; de Perczel, kinek kissé nagyon rossz kedve volt, rávett, hogy visszautasítsam; azt mondotta: jobb lesz, ha azonnal elmegyünk a parancsnokhoz s nála reggelizünk. Tehát bocsánatot kértünk az urnőtől, lovainkra ültünk, s állóvágóltunk a rendkívül sáros városban. Valóságos sártengerben usztunk, s ethagyva az utolsó házakat is, a csapatok gyűlőhelyére érkezünk. Itt Perczel Hertelendyhez lovagolt azon kérdéssel, hogy mily renddel szándékszik Czepléd felé indulni? Feleletére, hogy az egészen sik térségen ezredoszlopokban akar előre nyomulni, megjegyzém, hogy az ezredes helyesen cselekszik, mert így az ujonnan szervezett csapatok nem jöhetnek oly hamar rendtelenségbe, s könnyebben lehet őket összetartani.

Midőn észrevettem, hogy Perczel még huzamosabb ideig szándékszik itt maradni, nem tehettem, hogy gyomrom nagyon is érezhető ürességére ne figyelmeztessem; Perczel azzal nyugtatott meg, hogy azonnal visszatérünk, mert egyik

— **Bécsben** az István-téren közelebb egy házat bontottak el; a telek négyszög ölet nem kevesebb, mint 7000 frton vették meg.

— **Matejko** híres festménye Báthori István az országos képzőművészeti társulat műcsarnokában már ki van állítva s a szokott órákban ott megszemlélhető. A képen az a momentum van egyszerű fölfogással feltüntetve, midőn Báthori István táborában fogadja Iván orosz csárnak a pápai legatus Possevinai Antal jezsuita atya által eléje vezetett követiséget, mely a győzelmes király előtt térdre borulva békeért könyörög. (Az olajfestmény ára 50,000 frt.)

— **A bécsi** világkiállítási palotát mult vasárnap 7523 egyén látogatta meg, kiktől 1504 frt 60 kr folyt be. Eddig a palotát összesen 300 ezer 865 fizető egyén látogatta meg; a bevétel 47,420 frt volt.

— **Gyászos esemény.** Közelebből — írja egy konnektikuti lap — városunkban egy férfi a vízbe esib, egy másik pedig azt véelve, hogy a fuldokló jó barátja — utána ugrik, kihuzza, s csak azután veszi méltó ijedségére észre, hogy az, kit megmentett, egyik hitelezője, kinek 103 dollárral adós.

— **Uj utczai lokomotiv.** Amerikában egy öt ló erejű lokomotivet találtak fel, mely nem nagyobb egy közönséges szobafűtő kemencznél. A fűtőt felemészti, nem rak le kormot, és nesztelenül dolgozik.

— **Társalgás estélyeken.** Egy párizsi tárcaczikkíró mondja, a társalgás tárgyát, mindig a vendégek számának kell meghatározni. Ha tizenketten vannak együtt, utazasokról, irodalomról folyhat a beszélgetés, ha nyolczan, a szépművészetekről, tudományról, új találmányokról; ha haton, politikáról, bölesészetéről; négyen már szerelemlről, regényes kalandokról társalognak; hárman hasonlóképp; ha ketten vannak együtt, ez már tulajdonképen anyui, mintha egyedül lennének, mert mindenki csak magáról és saját viszonyairól beszél.

— **Az európai béke biztosítása.** A londoni „Social Science Association“ utóbbi gyűlése után, a spanyol követ Don Arturo de Marcoartu — mint a „Herald of Peace“, a londoni „békétársaság“ lapja — írja — 300 font sterlinget (3000 frt) tűzött ki, következő kérdés megfajtására: „Miként lehetne kivívni egy olyan európai képviselőgyűlés létrehozását, mely a nemzetközi viszályokat békés uton kiegyenlitené?“

— **Felső-Ausztria gyönyörű vidékein** a vihar pusztit. A decz. 2-ától 3-áig terjedő éjszakában a vihar nem egyedül a bájos fekvésű Gmundenben pusztított, hanem Traunkirchenben is ellátogatott. Fornauban nem messze Traunkirchentől nagy erdőgégés támadt, hihetőleg vihar közben lecsapott villám gyújtotta meg. Az Aurach melletti erdőségben 3-án a vihar rettenően pusztított s a Hongar hegyen gyújtott, az ott felhalmozott farakások mind a tűz áldozatai lettek. De nem egyedül a Trauntó vidékén, ép úgy az Attertó vidékén is dühöngött a vihar, mely erős villámlással és csillaghullással párosult; a lég hőmérsék 16 R.-ig emelkedett; a légsulymérő állása 27° 6' volt.

— **Dynamit-gyár robbanás.** A „Köln. Zeit.“ írja, hogy nem messze Kölnből a Dünwald mellett fekvő dynamitgyár nemrég fölrobbant. A gyárt fölépítették, de az épületeket szétszortan egymástól távol helyezék el, hogy egy újabb robbanásnál ne essék az egész gyár áldozatul. A 2-ik robbanás decz. 2-án be is következett, s néhány műhely ismét a légbe repült.

— **Csillaghullások.** Mult hó 27-én Rómában, Nápolyban és Siciliában is voltak csillaghullások, Pater Secchi a Collegium Romanum csillagdáján 4 óra alatt 14,000 meteort számlált meg.

— **Strike.** Londonból írják f. hó 4-ről, hogy a légszeszgyármunkások strike-olták, s így a világítás, gáz hiányában nagyon gyenge. Külföldről táviratilag szölitottak föl munkásokat az ájtóvetelre. A strike-olók közül mintegy 3000-en gyűlést tartottak, s elhatározták, hogy minden visszahívásnak határozottan ellent fognak állani, ha feltételeiket nem méltányolják.

— **Franciaország** a legközelebbi londoni kiállításon, a bécsi világtárlat miatt, nem fog részt venni.

— **Oroszország** táviradahálózata 54,163 1/2 verst hosszúságú, 100,965 1/2 verstnyi sodronnyal. Az állomások száma 648.

— **Cseh dolgok.** A prágai „Politik“ mindenken azon van, hogy a jövő évi világtárlattól a közönséget elidegenítse. Mindennemű költött rágalommal, cholerahírekkel en gross stb. igyekszik a kiállítás látogatottságát csökkenteni.

— **Az akasztottak fája.** A romainvillei erdőben van egy szép tölgy, melyet a nép az „akasztottak fája“—nak nevezett el, mivel az öngyilkosok kiváló előszeretettel viseltetnek iránta és april elseje óta már 17-en akasztották föl magukat rája még pedig mint ugyanazon egy ágra.

— **Vérátvitel.** Nápolyban egy 30 éves nő nagy vérvesztésben szenvedett, és orvosa egy élő bárányból vért eresztett át ereibe. Az operáció jól sikerült, a beteg szembetűnőleg hamar felgyógyult. (?)

— **A salzburgi érsek** alsóbb kath. papjai fizetésének jobbitására 12000 forintnyi alapítványt tett le.

— **Csalfa álmok, tört remények.** A vaduzi játékbank létrehozását, melytől sokan a hamburgi újrafeltámadását vártak, az uralkodó lichtensteini herceg határozottan betiltotta.

— **Romából írják** f. hó 5-ről, hogy az olaszországi folyók áradásáról ismét ijesztő hírek érkeztek. Az esőzések még folyvást tartanak. Felső Italiában már borzasztó károkat tett a víz. A Tiber is kiöntéssel fenyeget.

— **A new-yorki** kikötőbe szeptember hó folytán 26,648 bevándorló érkezett, ezek közt 12,150 német. A bevándorlóknak csaknem fele New-York államban maradt, egy nyolczada a nyugoti államokban telepedett, néhány száz pedig délfelé ment.

— **Nagy család.** Bécsből a napokban egy kereskedő szökött meg, ki mint több czégek megbizottja, 300,000 frt értékű árukat adott el, s a pénzzel unt.

— **A „Figaro“** írja, hogy a vízáradások Lyon környékén is nagy károkat tesznek.

— **Egy utazó levél.** Triestben f. évi aug. elején egy Görczbe szölo levelet adtak a postára, francia czimzettel. A levél bejárta Horvátországot, Szlavoniát, a határörvidéket, Szerbiát, Oláhországot, míg végre számtalan postabélyeggel ellátva, épen e hó 5-én érkezett meg Görczbe, s adatott át a czimzett félnek.

— **Klagenfurtból** távirják f. hó 5-ről, hogy a Dráva vidékén az áradás általánossá lett, s

terjedő mocsár védelme alatt egyenesen a czeplődi pályaudvarnak tartottam.

Angol államférfiak.

Salisbury marquis.

A „D. News“ után.

Salisbury egyike a modern politikai élet legmeglepőbb s bizonyos értelemben legrokonszenvesebb alakjainak. Ő reménytelen államférfi, vagy legfeljebb is oly remények által van lelkesülve, melyek nagyon hasonlítanak a kétségbeeséshez, a mennyiben azon sajnálatos kényszerűségben érzi magát, hogy türelme tengerébe fojtja ama reményeket. A művész középső alakul vehetné őt diadalmaskodó szellemek ellen folytatott rendithetlen küzdelem képlegesítésénél.

Arca bizonyos boszuságot árul el, mint valamely veszett ügy vezérének, ki el van tőkéelve, végig folytatni a küzdelmet, noha meg van győződve, hogy küzdelme vége minden esetre vereség leend. Salisbury valóságos politikai Prometheus, Ajax, ki daczol a villámmal, Ixion az ő kerekén, szóval minden, ami daczolást s megmérkőzést jelképez oly hatalommal szemben, a melylyel hiába való a szembeszállás. Vagy egybehasonlíthatjuk őt Enoch Ardennel lakatlan szigeten, egy hajótörést szenvedett tengerészhez, a ki hajóra vár, de hiában. Mert Salisbury lord szintén ily hajóra a conservatív reactióra vár, mely azonban sehogy sem akar feltűnni a láthatáron, hogy őt száműzetéséből kiragadják. „Nem jó — mondja — elcsüggedek, elcsüggedek!“

Ő harczban áll e kor iránylataival. Komolyan neki adta magát annak valóítására, a mire az elhunyt Derby lord pusztá phraseológiából vállalko-

a víz kivált a Dráva- és Gailvölgyekben iszonyu károkat tesz. A közlekedés is megszűnt.

— **Németországban** november hó folytán 63 új részvénytársaság alakult, több mint 62 millió tallér alaptőkével.

— **Berlinben** is egy opera comiquet építenek.

— **Delaporte** Mihály, egyike a legtermékenyebb francia drámaíróknak, a napokban Párisban meghalt.

— **A nőknek.** Közelebből Hamburgban egy kereskedő leánya benzinnel tisztított kesztyűjével közel érven a gyertya lánghoz, az rögtön meggyult, s minthogy elég hamar nem tudta lehuzni, keze annyira megégett, hogy alkalmasint amputálni kell. A benzin tehát gyúlékonysága miatt nagyon veszélyes tisztító szer, mint ez esetben is bebizonyult.

— **Wambergben** (Austria) közelebből tűzvész ütött ki, két férfi, kik egy csüriből gabonát akartak kimenteni oda égett.

— **Az egyesült államok** lefolyt pénzügy évében a bevétel 274 millió, a kiadás pedig 270 millió volt. Az államkincstárban van jelenleg 6.862,000 doll. aranyban, és 10.125,000 papírpénzben.

— **Oroszországban** jelenleg van 35 bank 126 millió rubel alaptőkével. Ezekből Pétervárra jut 4, Moszkvára 6, Varsóra 2, és Kiewre is kettő. A többiek az ország nagyobb városaiban vannak.

— **Pierce Jozsue,** az ismert amerikai philolog, a napokban Párisban meghalt. Nem rég végzett be egy nagy művet „Nemzetközi nyelvtan“ czímen, melyért egy new-yorki könyvkiadó nem kevesebb mint 50,000 dollárt fizetett.

— **Stuttgartból** írják, hogy a Neckarvidéken m. hó 27-én földrengést észleltek, még pedig meglehetősen erőset.

— **Vízarádások.** A Dráva vidékén a fenyegető árvíz-veszély már nagyrészt elmúlt. A Dráva a Varasdin és Csáktorony közt levő hidat elseperte és két falut elárasztott, azonban csakhamar ismét visszavonult medrébe. Klagenfurtban az esőzés még folyton tart, ez borzasztó károkat okoz.

— **A „Talpra magyar“** Amerikában. A Grant-választási mozgalnak idejéből a „F. L.“ a következő mulattató történetet beszél: Igen érdekes volt a különféle nemzetiségek gyűlése kevéssel a választás előtt. Tíz nyelven tartottak beszédeket, s bár ekkép a babyloni torony története ismétlődött s egyik nemzetiség nem ért meg a másikat, nem volt vége-hossza a sok éljennek és tapsnak. Grant neve mindenütt egyformán hangzik, s mihelyt egyik vagy másik szónok e nevet kiejtette, elkezdődött a taps és éljenzés. Legtöbb hatást idézett elő egy hazánkfia, ki kezében nemzeti zászlóval lépett a szónoki emelvénre s a „Talpra magyar!“ erőteljes bariton hangon énekelt. A különféle nemzetiségek azt hitték, hogy alkalmi költeményt énekel, élénken tapsoltak s a költeményt ismételnie kellett. Egy angol, ki igen el volt ragadtatva, azt jegyezte meg rá, hogy még nem hallott szebb spanyol dalt.

— **„Salamon magyar király“** német hős költemény. Igen diszes kiállításban jelent meg egy 372 lapra terjedő könyv Bécsben.

— **Szép honorarium.** Mohamed Aly bey arab sebész, ki az egyiptomi alkirály anyját su-

zott: fel akarja tartóztatni a democratia hullámai. Magatartása hasonlít azon hollandi gátöréhez, aki álmósáról egyedül látja a vészt, mely a gátat ketté szakítással fenyegeti.

Ily lelki hangulat mellett Salisbury egyáltalában nem hajlandó compromissumra lépni a jelenkor szerinte hamis elveivel, nem akar tömjénezni azoknak, avagy belépni szolgálatukba, de állhatatosan ellenük szegül. — A körülmények, melyek között carieret csinált volna bármely vele egyenlő, vagy nála csekélyebb képességű ember is, Salisbury lordra nézve csak végzettjeléseknek bizonyultak be, s valószínűleg meghamisították helyét a történelemben. Igaz, hogy ő mindig kitűnő alak lesz kora parlamenti csatározásaiban; a parlament tagjai azonban hasonlítanak a színészekhez, kik a deszkákon kívül feledésbe mennek. Salisbury arra volt teremtvő, hogy hősi szerepet játszik jó vagy gonosz értelemben, és ime hétköznapiasságra van kárhoztatva.

Zsarnoki kormány alatt talán böles és jötevéő kormányzó lett volna a marquis ur, stó még ma is elsőrendű indiai alkirályt lehetne faragni belőle. S ha Franciaországban negyvenkét év előtt miniszteri tárczát hord, bizonyosan felforgatja a trónt, miként Polignac cselekedett, de valószínűleg oly utálttá tette volna a monarchikus elveket, hogy 1830. július havában anticipálta volna az 1848-ki forradalmat. Egy nagy név és egy történelmi peer-ség, roppant vagyon és társadalmi befolyás öröklése egyszerűen parlamenti gladiátorrá és kritizálavá tette őt.

Salisbury nem lehet honfiainak közigazgatási vagy törvényhozási közege, mivel nem osztja azoknak meggyőződéseit és sokkal becsületesebb, sem-hogy ily meggyőzödések affectálna. Ő nem vezet-het ellenzéki pártot, mivel ily párt nem is létezik Van ugyan egy, magát conservatívnak nevező több-

lyos betegségéből kigyógyította, díjjal 1000 font sterlinget (10,000 frt) és pasa rangot nyert.

— **A Vezuv** ismét nyugtalankodik s mult hó 29-én magas füstoszlopot láttak felemelkedni tölcséreiből, mit néhány percznyi tartammal erős robbanások követtek benn a hegy belsejében.

— **Nagy mérvű lopás.** Egy prágai arany-műveshez a napokban éjjel betörték s 11,000 frt. értékű ékszeret oroztak el.

— **Gmundenben** f. hó 3-án 16 óráig dühöngő vihar volt, mely mind a városban, mind környékén nagy károkat tett. A tavon az „Erzsébet“ gőzös, és számtalan kisebb-nagyobb csónak süllyedt el.

Nemzeti színház.

Hétfőn decz. 9-én „Az utolsó levél“ Vigjáték 3 felv. írta Sardou. A morális alapeszme nélkül elmés ötletekre, bizarr jellemzésekre és meglepő helyzetekre fektetett társalgási vigjáték csak nagyon pontos és összevágó előadás által tarthatja fenn magát. Az előadás meglehetősen pontos és sikerült is volt. A sokat utazott és bőbeszédű Block Prosper szerepét Halmi ha nem is kitűnő művészi alakítással, de élénkséggel játszta, szépen szavallt. Kováts Gy. a kevés beszédű, rideg és féltékeny hollandus Vanhove szerepében kitűnő volt, valamint Némethy Irma az eszé-lyes de nem kevésbé érzeményes BruiSusannát szépen alakította. Fodorné Clarissa, Eichner A. Martha, Mátrai Fhírion, Körösiné Colomba, Kendi Busounier szerepeikben helyeikön voltak. Beczkoiné gyenge Temple Pál volt. Közönség szép számmal.

Arjegyzék. decz. hó 5-én tartott hetivásárról (alsó a. mő középár.) Tisztabuza 6 ft. 62 kr. Elegybuza 4 ft. 76 kr. Rozs 4 ft. 50 kr. Arpa 2 ft. 80 kr. Zab 1 ft. 20 kr. Törökbuza 3 ft. 76 kr. Pityóka 2 ft. 56 kr. Marhaus fontja 21. Kolozsvárt, decz. hó 5-én 1872.

Piaczi ár. Csik-szeredai decz. 4-ki piaczár. Buza vékája (Erdélyi 16 kupással) 2 frt 33 kr. Elegybuza v. 2 frt. Rozs. v. 1 frt 66 kr. Törökbuza (kukoricz) v. 1 frt 33 kr. Arpa v. 1 frt 20 kr. Zab v. 60 kr. Borsó v. 2 frt. Alma v. 1 frt 33 kr. Hus fontja 12 kr. Sertésus fontja 24 kr. Zsir kupája 1 frt 20 kr Vaj kupája 1 forint 33 krajczár. Pár csirke 50 kr. Egy pár pulyka 3 frt. 33 kr. Rizskása kupája 40 krajczár. Sárgakása kupája 16 krajczár. Gyöngykása kupája 28 krajczár. Hagyma koszoruja 15—20 krajczár.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Deczember 9-ről. 5% metaliques 66.10 5% nemzeti kölcsön 70.—. 1860-ki államkölcsön 102.40 Bankrészenyek 968. Htelrészenyek 337. London 109 25. Ezüst 108.— Cs. kir. arany —. 20 frankos arany 873 1/2.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 79. 50. Temesi 78.—. Erdélyi 77.25. Horv. Szlavin —.—.

Felelős szerkesztő Sándor János.

ség a lordok házában, mely megtapsolja a miniszterek ellen tett támadásait, mely el van ragadtatva gyakran nagyon is helyes critisálásai által, de a mely aztán nem is megy tovább mellette.

Innen Salisbury lord könyei, s innen azon missió, a melyet magára vállalt. Tudja, hogy nincs ellenállási párt Angliában, és ő felkerekedett, hogy teremtsen egyet. Néhány év előtt elhitette magával, hogy mindez Disraeli hibája, s ha egyszer ezt le-rázhajta magaslatáról, a konservatív párt ismét elfoglalja helyét Anglia politikai életében. Azóta kiszélesedtek politikai tanulmányai és felfedezte, hogy azon szerencsétlen taktikát, melyet ő Disraeli találmányának tartott, már korábban Wellington hg., sir Robert Peel, az elhunyt Derby lord és Disraeli is üzték. E felfedezésből azonban ismét nem volt képes a helyes tanulságot kivonni s midőn látta, hogy e négy egymástól minden tekintetben rendkívül eltérő férfiú közel félszázadon át egy és ugyanazon irányt követett minden felmerülő fontosabb politikai kérdésben, midőn látta, hogy a konservatívek egyik és másik miniszter alatt mindig kőszek voltak érvényre segíteni a szabadelvű politikát: azon meggyőződésre juthatott volna bármely kevésbé beható szellem is, hogy itt semmi pártmanipuláció nem képes változást előidézni.

Ez teljesen megmagyarázza Salisbury helyzetét. Noha a lordok háza első ellenzéki pedjában foglal helyet s minden erejéből támogatja Richmond hget a miniszterium faggatásában: gyakorlatilag kívül áll mindkét pártón. Ő egyedül álló államférfi, (á la Jules Schwarz) a miért teljes elismerést érdemel, birván azon a mai világban nagyon is ritka bátorsággal, hogy magában is megálljon.

Pályázat.

A szamosújvári r. k. főlemtanoda negyedik osztályában időközben üresedésbe jött rendes tanítói állomásra pályázat hirdették.

Évi fizetés 400 ft., egyéb járulékok jövedelem a magán tanításból.

Tannyelv: magyar.

Felszólítanak pályázni kívánók, hogy kellő okmányokkal felszerelt kérvényeiket a városi képviselőhöz címezve, jövő évi január hó 13-ig, bezárólag az iskolai igazgatósághoz küldjék be.

Szamosújvárt, decze mb. 3-án 1872

Az iskolai igazgatóság.

Az osztrák

Industrial-Bank

(Ez előtt Fürst Eduárd bank-háza)

Bécs, Istvánér 1 sz.

a folyó év november 6-tól kezdve

pénztárjegyeket

állít ki

100, 500, 1000, 5000 ft. szelvényekben 5%, 5 1/2 %, 6 %, 6 1/2 % kamattal 8 nap, 14 nap, 30 nap, 60 nap felmondással. A forgalomban lévő, fel nem mondott pénztárjegyek a fennebbi naptól kezdve a magasabb kamatot élvezik. A kamatok felmondáskor előre folyverők, s a tőkét visszafizetése az osztrák magyar birodalom minden országos fővárosaiban utalványoztat-hatik.

Az igazgató-tanács

Tisztelettel van szerencsem jelenteni a n. é. t. közönségnek, hogy folyó é. december hó 3-tól kezdve, a főúterén a Dietrich-féle ház alatti helyiségben szalona- és füstölt húsraktárt

nyitottam, a melyben nagyban és kicsinyben vásárolhatni a következő árak mellett; u. m.

Finom kaiserfleisch fontja	48 kr.
Füstölt szalonna „	44 kr.
Füstölt „ „ „	46 kr.
Paprikás „ „ „	50 kr.
Füstölt marhahús drb. „	60 kr.
Füstölt disznó oldal fontja	44 kr.
Főtelen sonka „	44 kr.
Főt „ „ „	60 kr.
Füstölt kolbász „	46 kr.
Szalonnaszir kupája 1 ft.	—
„ fontja	42 kr.
Disznófőszaj fontja	40 kr.
Vürstli párja „	6 kr.
Cervelat darabja „	5 kr.

25 fontnál többet tevő vásárlásnál a fennebbi árak után 5 % elengedés jár.

Videki megrendelések „Postai utánvét” mellett gyorsan és a legpontosabbban teljesítenek.

A f. év december 20-kától kezdve zsirnak való vastag szalonnával és hajjal is a legfinomabb ár mellett s' olgál.

Kolozsvárt, november hó 1872

Benigni Samu.

mészáros mester.

Legújabb

szerencse ajánlat

Szerencse és áldás Cohn-nál

2 millió 161,300 tallérnál

többször, a hamburgi államtól biztosított pénzkioszolás.

Ezen előnyös pénz-kiosztás most ismét tetemesen szaporított nyereségekkel; csak 60,000 sorsjegye van, és kevés hó alatt, 7 osztályban következő nyereseményeket biztosan nyerhetni u. m.

nyeresemény esetleg 100,000 tallér, különben	60,000, 40,000, 30,000, 16,000,
12,000 10,000 kétszer 8000, háromszor	6000, ötször 4,800, egyszer 4,400, 12-er
4,000, 11-er 3,200, 10-er 2,400, 32-er	2,000, 5-ör 1,600, 64-er 1,200, 122-er
800, 6 or 600, 3-ör 480, 256-or 400,	306-or 200, 6 or 120, 402-er 80,
16,408-or 44, 40, 18,340-er 20, 8, 6, 4,	és 2 tallér.

Az első osztály nyeresemény húzása hivatalosan

f. é. december 18-ra és 19-re van határozva; erre az egész eredeti sorsjegy ára csak 3 1/2 ft.

a fel „ „ „ 1 1/4 ft.

a negyed „ „ „ 1 ft.

és ezen eredeti, állampécsettél ellátott sorsjegyeket (nem ulos igérvényeket vagy magán-sorsjegyeket) ár bérmentes be-üldése mellett, a legtovább vidékekre is azonnal megküldöm a t. megrendelőknek.

A hivatalos húzási listám, és a nyeresemények elküldése mindjárt a húzás után történik, azon al pontosan és titoktartással.

Uzletem tudvaleg legregibb és leg-szerencsésebb mert a nálam részvevők már a 100,000, 60,000, 50,000 talléros

legfőbb, továbbá több-szor a 40,000, 20,000

leg-nyereségre 12,000, 10,000 talléros nyereseményeket, s a f. év november havában volt húzással, hivatalos nyeresemény listámok szerint, 6-szer 100,000 t. llérnél többet nyertek.

Cohn Laz. Sams.

Hamburgban.

fűróda, bank- és váltóüzlet.

Demjén László

m. k. egyetemi könyvtárúsnál Kolozsvártt megjelent és általa minden könyvkereskedésben kapható:

Kolozsvár története.

Oklevéltárral. (1.) Ös-, ó- és középkor. (513. Kr. e. — 1540. Kr. u.)

Egy külön kötet világitó rajzokkal. (36 tábla.)

Irta Jakab Elek.

Ára 10 frt.

(327)

E minden tekintetben nagy, epochális munkát itt hosszasan dicsérgetni és ajánlani feleslegesnek tartom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város e munka kiadásával magának maradandó emléket emelt. Siessen tehát a város értelmes i. közönsége, e munkát pártfogása alá venni és terjesztetni, hogy a nagyszorgalmu és szaktudós íróba minél több kedvet öntsön e munka folytatására, melynek legerdekesebb része az újabbkor története lesz. A ki megszerezte magának ezen 3 részből álló első kötetet, az bizonyára érdeklől fogja lapozgatni és benne búvárkodni, s a folytatását minden áron megszerezi magának.

Székely oklevéltár.

Kiadja a m. történelmi társulat kolozsvári bizottsága,

szerkesztette

Szabó Károly.

I. kötet 1211 — 1519. 1872 Ára 2 forint.

Csont-szappan (Kern-Seife),

mely szaporasága által minden eddig a kereskedésben előforduló mosó szappanokat felülmúl,

kapható kicsinyben és nagy mennyiségben csontgyár-tulajdonos Tauffer Károly Nagy-Pipa című kereskedésében, ugy Karvázy József és Florián Antal

uraknál Kolozsvártt.

GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEI

KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvártt, főtér báró Bánffy-ház, és központi irodája

KERESZTESY PÁL PAPIR-ÜZLETÉBEN

főtér, Gyulay-ház, felvállal mindennemű

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT.

Alólírt könyvnyomda tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy újonnan felszerelt és izletes betűkkel ellátott nyomdája azon kellemes helyzetben van, hogy mindennemű nyomdai megrendelést elfogad, u. m.:

könyvek, bármely hazai nyelvben, körözüvények, rovatos ívek, árjegyzékek, számlák, falragaszok, név- és meghívójegyek, gyászhirek, baromútlevelek, vásárczédulák stb. stb. a lehető legjutányosabb árak, gyors és pontos szolgálat mellett.

A LEGÚJABB MINTÁJU NÉVJEGYEK 100 DARABJA 1 frt.

FELVÁLLAL KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT IS.

HIVATALOS MUNKÁKRA NÉZVE

a nyomda. — miután Keresztesy Pál papir-üzletével és ez viszont a nyomdával egyesült — biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a papírok a legelső papir-gyárakból szerzettnek be, és azok a hivatalos munkákhoz valódi gyári áron számíttatnak, és a legszükségesebb mintázatokból kész raktárt tart, a meglevőket postafordultával, a szokatlan formájukat pedig a legrovidebb idő alatt elkészíti.

Minden megrendelést kérünk egyenesen a nyomdába küldeni, hol a legnagyobb pontosság biztosíttatik.

Gámán János örököse! könyvnyomdája.